

COMPILATIE REKENKAMERONDERZOEK DOELSTELLINGEN, RISICO'S EN KANSEN IN HET SOCIAAL DOMEIN

Q+A ONDERZOEK

1. Q: Welke doelstellingen in het sociale domein zijn door de gemeenteraad vastgesteld?

- A integraal: Ambitie van de gemeente Amersfoort is zorg en ondersteuning dichterbij cliënten te organiseren, onder verantwoordelijkheid en zeggenschap van henzelf én effectiever en efficiënter. Elementen hierbij: stimuleren eigen kracht + vergroten samenwerking en samenhang in de zorg. Dus transformatie naar eigen kracht en verschuiving naar preventie en lichtere vormen van zorg en ondersteuning met meer samenhang, meer inspraak cliënt, meer effect en efficiënter. Echter: niet duidelijk hoe gemeente deze ambitie gaat realiseren en geen streefbeeld.
- A Wmo+jeugd: 2015 continuïteit, 2016 geleidelijke veranderingen aanbod, in regionaal verband inzetten op afbouw specialistische zorg en innovatie, belangrijke doelen: zelfredzaamheid en participatie, wijkteam zoveel mogelijk begeleiding zelf uitvoeren.
- A Passend Onderwijs: geen expliciete doelstellingen.
- A Participatiewet: adequate en efficiënte instrumenten en voorzieningen, adequaat Werkbedrijf en beheersbaar toekomstperspectief RWA/Amfors. Ook: aantal streefwaarden en targets.

2. Q: Is er een goede weg aangelegd om deze doelstellingen te realiseren, zijn de doelstellingen bruikbaar en meetbaar en hoe ver staan we?

A: De aangelegde weg is goed maar nog sterk in ontwikkeling. Geen overzichtelijk SMART geheel aan doelstellingen onderscheiden naar strategisch, tactisch en operationeel niveau, maar een wirwar aan ambities en doelstellingen eigenlijk activiteiten/inzet die gemeente wil plegen. Wat betreft (of e.e.a. zal leiden tot gewenste) resultaten: nog moeilijk te meten en te duiden. Alleen op het terrein van de Participatiewet zijn er meetbare doelstellingen. Echter: ook daar nog niet vast te stellen of inzet voldoende is voor de toekomst.

3. Q: Wat zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het huidige beleid en de uitvoering daarvan?

A: Plaat 1.

ACHTERGROND INFORMATIE

FRAME

Domeinbrede verkenning: doelstellingen en SWOT-analyses met stakeholders.

DOEL

Gemeenteraad op hoofdlijnen informeren over de doelstellingen die leidend zijn in het sociaal domein en daarnaast de kansen en de risico's die van invloed zijn op het bereiken daarvan.

AANPAK

- Categoriseren (landelijke) kennis
- Documentstudie
- Groepsgesprekken
- SWOT-analyse
- Gesprek ambtelijk verantwoordelijken
- Gesprek raadsleden
- Gesprek college
- Analyse + rapportage

UITVOERING

Rekenkamer
COMMISSIE

 REGIOPLAN

COMPILATIE REKENKAMERONDERZOEK VERVOLG

4. Q: Welke strategieën kunnen ingezet worden om sterktes en kansen optimaal te benutten, rekening houdend met de zwaktes en bedreigingen?

A: Zie plaat 2 en:

- Verder werken aan de ingezette lijn in de werkwijze van de wijkteams en zorgen voor een betere samenwerking tussen de wijkteams en de SBI, met het oog op de verschuiving in zorgvragen en zorgconsumptie naar lichtere vormen van zorg en ondersteuning;
- De samenwerking tussen de Participatiewet enerzijds en de Wmo en Jeugdwet anderzijds en de samenwerking met het onderwijs (nog) hechter maken;
- SMART-beleidskaders opstellen zodat kan worden gestuurd op een effectieve en doelmatige zorg en ondersteuning.

AANBEVELINGEN

De rekenkamer beveelt (hier samengevat) de gemeenteraad aan het college te verzoeken:

1. Stuur op een (voortdurend) leertraject binnen en tussen de wijkteams.
2. Blijf investeren in goede, laagdrempelige toegang tot zorg en ondersteuning, met bijzondere aandacht voor zorgmijding en snijvlak Wmo/Wlz/Zvw.
3. Ga verder op de weg die is ingeslagen in het kader van de samenwerking uitvoering van Participatiewet enerzijds en de Wmo/Jeugdwet anderzijds. Ontwikkel de samenwerking tussen de afdeling WIZ en de wijkteams zodanig, dat die structureel en vanzelfsprekend wordt.
4. Geef samen met onderwijs nadere invulling aan samenwerking en afstemming scholen-wijkteams.
5. Ontschot zowel de budgetten als de administratieve processen zoveel mogelijk.
6. Investeer in een (nog) betere informatiedeling tussen zorgaanbieders onderling.
7. Ontwikkel samen met de gemeenteraad meetbare doelstellingen.

De rekenkamer beveelt (hier samengevat) de gemeenteraad aan:

8. Schep de randvoorwaarden voor een goede sturing en controle in het sociaal domein.

ACHTERGROND INFORMATIE

THEMA'S ANALYSEKADER

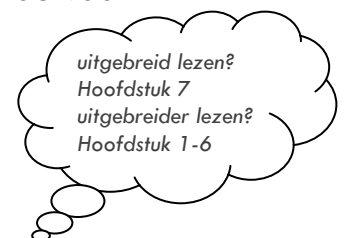
- Toegang
- Bevorderen zelfredzaamheid
- Kwaliteit c.q. expertise uitvoerders
- Effectiviteit
- Integraliteit
- Financiën
- Rol gemeenteraad

SCOPE

- Stand van zaken 2015
- Actueel beleidskader
- Beleidsanalyse aangevuld met SWOT-analyse(s)

ORGANISATIE

- Lidrapporteur:
I. Hento
- (Bege)leiding:
M. van den Nieuwendijk
- Projectleider:
K. de Vaan

Plaat 1: Overzicht uitkomst SWOT-analyse sociaal domein

	Sterkten	Zwakten
Kansen	<ul style="list-style-type: none"> Meer mogelijkheden voor integraal werken en ontschotting door decentralisaties op verschillende subdomeinen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiting van de wijkteams bij de SBI functioneert nog onvoldoende: draagt bij aan hoge werkdruk en kan beoogde verschuivingen in zorgvraag en –consumptie belemmeren.
	<ul style="list-style-type: none"> Geen schot tussen 18-/18+. 	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijk leidt de eigen bijdrage in bepaalde situaties tot afzien van noodzakelijke zorg/ondersteuning.
	<ul style="list-style-type: none"> Beleidsmatig is er een goede verbinding tussen formele en informele zorg. 	<ul style="list-style-type: none"> Het ontbreken van SMART-doelstellingen op strategisch niveau voor het sociaal domein (m.u.v. Participatiewet) beperkt de sturingsmogelijkheden van de gemeente.
	<ul style="list-style-type: none"> De werkwijze in de hele toegang is gericht op de vraag, en niet de beperking centraal stellen. 	<ul style="list-style-type: none"> Knelpunten rondom werkdruk en gelijksoortig handelen van wijkteams en verbeterpunten in aansluiting Wmo-Participatiewet vormen een risico voor het realiseren van de meerwaarde die integraliteit kan brengen.
	<ul style="list-style-type: none"> De uitgebreide, eigen monitor stelt de gemeente in staat tot het volgen van de effectiviteit van het beleid en de uitvoering. 	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de wijkteams is men soms nog te veel specialist om goed samen te werken en een generalistische visie te ontwikkelen van waaruit gewerkt kan worden volgens het principe 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur.
	<ul style="list-style-type: none"> Over het algemeen beschikt gemeente over voldoende expertise voor de nieuwe doelgroepen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aandachtspunten op het vlak van expertise zijn kennis op het vlak van beschermd wonen, dementie, informele zorg en dagbesteding.
Bedreigingen	<ul style="list-style-type: none"> Inzet informele zorg kent grenzen en vereist ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> Risico bestaat dat focus op beheersing en registratie/ administratie en inkoop, die door bezuinigingen en wetgeving wordt veroorzaakt, ten koste gaat van aandacht voor vernieuwing, ook door ontbreken van meetbare indicatoren voor transformatie. Dat is een risico voor financieel en inhoudelijk doelbereik, omdat transformatie nodig is om wie dat nodig heeft goede zorg en ondersteuning te kunnen blijven bieden.
	<ul style="list-style-type: none"> Er is (nog) onvoldoende inzicht in effecten. 	<ul style="list-style-type: none"> Integraliteit vereist andere werk- en denkhouding; die lijkt nog niet bij iedereen te zijn gerealiseerd. Ook zijn er nog onduidelijkheden over precieze rol wijkteams en SBI. Dit vormt een belangrijk aandachtspunt voor de doorontwikkeling van de wijkteams, de SBI en de samenwerking met andere organisaties. (z.o.z)
	<ul style="list-style-type: none"> Zorgvuldige werkwijze in toegang kan risico van gelijk gebleven aanspraken op zorg en weerstand bij burgers mogelijk wegnemen. 	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt meer in schotten gedacht dan nodig, wat betekent dat er nog winst te behalen is in de financieringsstructuur én in de innovatie in het aanbod.
	<ul style="list-style-type: none"> Te veel nadruk op generalistisch werken kan ertoe leiden dat specifieke casussen niet door de juiste expert worden opgepakt. 	
	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt nog te weinig met elkaar samengewerkt en informatie gedeeld. Dat leidt tot dubbel werk (meerdere intakes bijvoorbeeld) en daarmee tot efficiencyverlies. 	

Plaat 2: Strategieën subdomeinen en afstemming/aansluiting

Wmo

- Het wegnemen van risico's voor de laagdrempelige toegang;
- Een betere verbinding van formele en informele zorg;
- Het centraal houden van de cliënt in het organiseren van administratieve en werkprocessen;
- Het wegnemen van knelpunten die voortvloeien uit interpretatie van wet- en regelgeving en daarin gemaakte keuzes: zorg mijden in verband met de eigen bijdragen en afschuifgedrag tussen Wmo-Wlz-Zvw.

Jeugd en Passend Onderwijs

- Het ontwikkelen van een tactisch beleidskader, gericht op de samenwerking tussen de zorg in het onderwijs en de gemeentelijke jeugdzorg;
- Het doorontwikkelen van de werkwijze van de wijkteams op een dusdanige wijze dat zij voor het onderwijs een meer herkenbaar aanspreekpunt zijn;
- Het realiseren van meer en betere afstemming tussen (huis)artsen en wijkteams;
- Het verbeteren van de efficiency in het werken van de wijkteams.

Participatiewet

- Meer personen vanuit de gemeentelijke doelgroep indiceren en plaatsen met het oog op het realiseren van de banenafpraak;
- In de overheidssector meer banen realiseren voor de banenafpraak;
- Het genereren van managementinformatie die zicht biedt op de realisatie van de banenafpraak;
- Periodiek overleg in de breedte tussen uitvoerend professionals van de afdeling Arbeidsintegratie en de wijkteams;
- Dienstverlening en instrumentarium aanpassen aan de ontwikkeling dat een steeds groter deel van de klanten zal werken.

Afstemming en aansluiting subdomeinen

- Voortgaan op de ingeslagen weg richting het verbeteren van de samenwerking tussen wijkteams en SBI, en tussen wijkteams en de afdeling WIZ;
- Verder zoeken naar de balans tussen specialisme en generalisme;
- Het wegnemen van knelpunten op het gebied van informatiedeling;
- Meer aandacht voor ontschotting.